

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előzetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előzetes árak:
Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlár petitsora 50 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Feladó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdosító:
STRAUSZ SÁNDOR.

Kigyulltak az öröktűzek . . .

Írta: Hegedűs Elek.

Melankolikus nagyhét utolsó napján öröktűzek átható fénye özönl be a stajer hegység magaslatai!

De kigyullnak az öröktűzek Magyarhon bércein is s buzgó áhitattal hirdetik a megfeszített Jézus Krisztus feltámadását! Feltámadt a Mester, — feltámadt az Üdvözítő Úr Krisztus, kinek fenséges tanítása életet tudott adni másfél évezred hánytvetett népeinek.

S e fenséges tanok örökéletűek! . . .

A vallások pedig: . . . a szent tanok hirdetői nem általják Krisztus követőinek vallni magukat, kik az Úr Krisztus tanainak hirdetése közben a Feltámadásban ünneplik az emberi nagyság isteni fenségének megnyilvánulását, mint isteni megnyilatkozást.

Ünnepel a keresztény világ! . . . Szent lelkesedéstől és áhitattól sugárzó arccal ünnepli az Embert, ki véres halált halt a koponyák hegyén.

De a Golgothán megfeszített isteni fenség harmadnapra feltámadt, . . . hogy életet adjon a tragikusan fenséges Szelleme . . .

A keresztlen meggyötört Istenfia keserves kínokat áll ki, hogy annál fényesebb legyen az eszmék győzelme, melyeket képviselve hirdett.

S az Eszme fensége győzedelmeskedett! . . .

Az Istenfia feltámadt, hogy a szellemi fenség örökéletű tanai ragyogjanak: bevilágítván a pogány erkölcsök megfenekelett zűllöttségébe.

Mert ahogy el kellett jönni a világító eszmék hirdetőjének, hogy hirdesse fenséges tudományával az emberszeretet tanait, — úgy kellett szükségszerűleg szent vérrel megpecsételni a tanok szentségét is.

Hirdetni kellett az emberszeretetet, hirdetni az örökéletű törvényt, hogy meghalni keljen az igazságról! Ha a Mestert nem feszítik meg: nincs feltámadás . . . mert a véres halál szülte meg a krisztusi tanok feltámadását.

„A véres halál” tette naggyá a Mestert s ez az erőszakosság szülte meg a kereszténységet. Hisz ott állt az emberiség előtt a ragyogó példa a Keresztthalál. Ha nincsen hatás, ha nincs zsarnoki gőg, nincs akkor ellenhatás sem.

Az erőszakos elnyomatás szülte a kereszténység százait, mert míg a zsarnoki hatalom bosszúvágyától lihegve vért ontott, addig a szent tanok követői a kereszlen megfeszített Mester istenségére esküdöztek. A kihullott vércseppek nyomában pedig az eszmének új harcosai esküdöznek halálmegevető fanatizmussal az Istenre s vad elszántsággal követelik megöletésüket mondván:

„Ölj meg engem is!”

A példa vonzó ereje így hatott a nagy tömegre, mert a kionlott vércseppek új fanatizmust szültek a halálban megdicsőülést kereső tömegben.

„És így lett a Keresztthalálból politikai kivégeztetés, így lettek a vértanukból krisztusi szabadságeszmék martirjai! . . .

A krisztusi szabadságeszmék koronája a feltámadás, mert az elnyomatás és a kionlott vércseppek eredményezték az Eszme győzelmét! . . .

Feltámadás estjén zúgó harangok hirdetik a Mester feltámadását!

Isten szabad ege alatt a szent kegyeletlő áthatott nép ezrei éneklék:

„Feltámadt Krisztus e napon!”

És így hirdeti a keresztény egyház a Mester feltámadását, évről-évre kifogyhatatlan kegyelettel és pompával. De ünnepi hangulat nélkül nem nézheti senki az Eszme ünneplését, — mert az a fenségesen nemes kegyelet, amit ez az egyház kifejt, az egyszerűen elragadó. Tisztelnünk kell a megérdemelt ünneplést, mert Jézus Krisztus örökéletű tanítása, isteni tanai, fenséges példája megmutatta az emberiséget meghalni az: Igazságról.

A nemes és mélyen érző lélek s az örökéletű tanok meg nem tagadhatók! Gyarló lélek az, ki a nagyságokat becsmerli s a megérdemelt bizalmat leicsinyíti. Lelkellen rosszindulat kellene ahhoz, hogy valaki az isteni fenség ragyogó tiszta szellemét becsmérleje, mert annyit mindenki — még a kath. vallás ellenségei is elismernek, hogy az isteni Szellem oly ragyogóan nemes és fenséges volt, hogy nálánál nagyobb lelket, nemesebben érző egyéniséget, önfeláldozóbb nagyságot nem ismer a történelem.

Jézus az emberszeretet, testvériség hirdetője volt. Megdöntötte a zsarnoki emberitelenséget és az embert emberré tette.

... Kigyullnak az öröktűzek messze hegytetőkön s a feltámadási hangulat édes estjén mérföldekre tűnő fényben ragyognak, hirdetőn a feltámadás szent estjét . . .

Zúgnak a harangok s áhitatos hívők átszellemülten éneklék a szent melódiát: „Feltámadt Krisztus e napon! Alleluja, alleluja!”

Köszöntlek husvét szent napja!

Hajnali órákban, — tán a mosolygó hold ezüst fénye mellett — jámbor asszonyok szent zsolozsmát énekelve sietnek a feltámadt Krisztushoz . . .

S zeng az áhitatos ének a Mester szent feltámadásának örömeire!

... Husvét napja az eszme és az igazság győzelmét jelenti . . .

A felvulkodott gőg veszélyét az eszmével szemben, az isteni vezér győzelmét a zsarnoki gőg ellenében.

Ezért nagy jelentőségű a szent nap minékünk s ezért kell a szent napon áhitatos lélekkel ünnepeelnünk az Igazságról megfeszített Jézus Krisztust.

Győzelemnapja ez az igazságnak, mert e napon támadt fel az isteni Szellem a maga nagyságának ragyogó fényében! — És azóta él a Szellem a mi lelkeinkben, azóta van köztünk és velünk.

Véssük lelkeinkbe szent kegyelettel a krisztusi szellemet, mert a tanok örökéletű igazságát ünnepeljük ma! . . .

Zúgnak a harangok, kinyílnak a templomnak kapui, hogy az ájtatos lelkek ünnepi lélekkel adjanak hátát az Istenség előtt! Szent husvét napja! Légy áldott emlékü ünnepe mindnyájunknak s ezer örömmel és lelkesedéssel kiáltuk:

„Feltámadt Krisztus e napon alleluja, alleluja!”

Ünnepeljük tehát e napot, melyen az örökfényű Szellem oly ragyogó világosság-gal árasztotta be népek millióinak lelkületét! . . .

A Gyermekekliga hivatása.

Írta: Tábori Kornél.

A fővárosban sokat beszéltek és írtak mostanában a lakás-uzsoráról és egyéb nyomorúságokról. Fúrge ujságírók, akik éjszakai razziaikon barangoltak és óvatos szociológusok, akik hiteles atatisztikát bön-gésztek egyaránt konstalták, hogy borzal-

Sirolin

Mindegyik betegség és a tüdőgyulladás, megfázás és a légutak gyulladását, effél kezelik.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

effel szüntelen tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mindegyik betegség utánszokat is kínálunk, kérjen mindegyik „Roche” eredeti csomagolást.

R. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

„Roche”

Mindegyik orvos naponta a gyógyszerárúban. — Ára évfolyamról 4.- koron.

masan növekszik az inség meg a bűn. Legkivált a gyermekvilágban.

De hát miért nem esik szó a vidékről, az egész országról is? Csak Budapesten pusztít a nyomor és rajta kívül, hogy úgy mondjuk — minden fenéig tejföl?

Bizony nemcsak Budapestre szabad gondolnunk, amikor az életnek ilyen borzalmairól megemlékezünk. Amikor arról beszélünk, hogy bűn és nyomor születnek csak igazán egy anyaméhben, a társadalomnak abban a legmélyebb poklában, ahová művelt ember pillantása jóformán sohasem vetődik, csak a statisztika száraz számaiból sejt valamit a létezéséről. És a legiszonyabb lakója ennek a pokolnak a gyermeklélek. A foglalkozásszerű betörők, a tolvajok, szélhámosok, orgazdák, utonállók seregét — mint valamikor a szultán híres janicsárjait — már a fejletlen gyermekkorban sorozzák. Amikor a lélek még olyan hajlékony, mint a vékony fűzfavessző s épp úgy hajlik a jóra, mint a rosszra: akkor jelenik meg a modor, a káprázatos gazdasági fejlődés ijesztő réme, a tömegnyomor és végzetes ölelésű karjával löki, hajtja a kicsinyeket a bajba, a züllésbe. A gonosztevők túlnyomó nagy része már a gyermekkorában az volt, amivé a sors kiszemelte. Már a gyermekkorban járta az iskoláját későbbi pályájának, a bűntevésnek és amikor fejletlen testében alig piszkolt még az öntudatlan lélek, már a börtön csemétéje volt. Elhagyott gyermek nemcsak az, akinek nincsen apja-anya, vagy akit kilöktek az utcára, hogy ott pusztuljon; hanem elhagyott kevés kivétellel a legszegényebb néposztálynak, főképp a munkásnak a gyermeke is. És ha megdöbbenünk, hogy az egész nép munkában görnyedő szülők közül hányan hagyják gondozatlanul, az utca nevelésére kicsinyeket: nem fognak többé csodálkozni rajta, ha az újságban olvasunk egy-egy esetet,

amikor apró gonosztevőket a legundokabb bűnök elkövetésén kapnak rajta.

Jótevény egyesületek, amelyek a bűnt és nyomort akarják enyhíteni, országszerle gyűjtenek, és sok tekintetben javítják is a helyzetet — Budapesten. Három évvel ezelőtt alakult végre egy nagyszabású intézmény, amely vidékiek pénzén a vidéken is segít. Az országos gyermekvédő liga ez, amely tavaly már tizenkétezer gyermeket mentett meg a pusztulástól s közülük noylcezerkilencszáz vidékit. Most is országos akciót folytat a gyermeknapra, — amely április elején lesz — aktuális tehát az érdekes intézmény ismertetése.

Mit is csinált ez a Liga? Elhagyott és züllésnek indult gyermekek számára intézeteket létesített Rákoskeresztúron, Szegeden, Szaloncán, Sopronban, Nagyszőlősiön fiúk számára, Kőbányán pedig leányok részére. Alaposan megvizsgálta hajlandóságuk szerint képzeteti a védetteit. Van például olyan is, akiben zsebetalantumot fedeztet fel s a leánya ma híres zongoraművésznő. A Liga képezte ki. Megalkotta a gyermekbírótságot, amely január elseje óta az ország összes nagyobb járásbírósgáin és törvényszékein működik. A Liga emberei kikutatják a gyermekbűnösök családi körülményeit, a bűntett elkövetésének részleteit és okait, gondoskodnak védőügyvédéről s jelentést tesznek a bíróságnak, amely ennek alapján ítél. Január elseje óta feltűnően csökkent az elítélések száma s a javulással biztató gyermekeket a Liga veszi át külön intézetbe. Az igazságügyi miniszter pedig elrendelte, hogy az állami javított intézetek igazgatói is csak úgy helyezhetnek ki gyermeket nevelő-szülőkhöz, ha a Ligát érteslik és ez védőnőről gondoskodik. Ez pontosan jelentéseket tesz a Ligának és így állandóan irányíthatják a nevelését.

A beteg gyermekekre különös gondot

fordít a Liga. Ingyen ad gyógyítószeret, orvosi kezelést, az epileptikusokat Balfra küldi, a skrofutásokat Görgényosáknára, a tüdőbajosokat külön szanatoriumba, másokat pedig a siketnémák, vakok és nyomorékok intézetbe. Nyáron százzsámra viszik a vézna apróságokat a felső-elefánti, szilágycsehi, remetevasgyári és szőkefalvi fürdő-konviktusokba. A Liga vébenceit gondozzák a kassai csecsemő-otthonban, a temesvári gyöngélműjűk intézetében és a szegedi, nagyvárad, kolozsvári tanoncotthonokban is. Tengeri szolgálatot létesített főképp olyan fiúk számára, akik nagyobb szubordináció érdemelnek. A hajókon alkalmazott legénykékek első csoportjairól nagyon kedvező jelentések érkeztek.

Érdekes és fontos része a Liga programjának a külföldi illetőségű gyermekek itthon tartása. Azelőtt, ha külföldi illetőségű ember meghalt, árváját vitték ki idegenbe, hogy a községe gondoskodjék róla, bár apja, anyja évtizedekig itt élt s a gyermek szinmagyarnak született. A rideg törvény sok szegény özvegyet megfosztott a gyermekétől. Az állam nem segíthet, jön hát a Liga és magára vállalja a nevelést: akkor itt maradhat a gyermek. Már ezerkétszáz gyermeket megvettek így az országnak. Kivándorlók gyermekeit pedig még Amerikából is hazahozatja.

A múlt évben 14.226 gyermeket mentett meg a pusztulástól.

Természetes, hogy az ilyen nagyszabású működés óriási összegeket emészt fel. És sok-sok ezer kis apróság vár még a megmentésre. Különösen a gyermekbírótságot reformja ró hatalmas terheket a Ligára. Roppant szüksége van tehát a nagyközönség támogatására. A magyar társadalom teremtette meg a Ligát s csak tőle függ a fennmaradása, a virágzása. Ez a nemescélú és hazafias intézmény, amelyet az állam is

Husvétii harangok.

Írta: Szilágyi Ferenc.

Lassankint beesteledt. Jobbról, balról már arasznyira vetette fel fejét a zsenge hajtás a fekete földből, míg nem szállotta be a fákat az országút meszes, kavargó pora.

Valahol messze odabenn a vetésben halkán pittyegett a fűz hívó szava, de bizony csak néhány keringve károgó varju csattogta rá vissza egyhangú, unalmas választ.

Csend volt. Az a komoly, nyugalmas ünnepelőtti csend.

Valahol messze, a kanyargó országút távolában fehérre meszelt házak villogtak elő a félmályból. Lassu csoszogó léptekkel szántotta végig az útát egy fáradt, porlepte vándor.

Hazafelé tartott. Messze idegenben, tengerentúl eltöltött két hosszú esztendő után.

Mint erős fiatalember indult neki a hosszú vándorútnak. Ereiben forrott a vér, acélos karjaiban feszült a fiatalos erő. Küzdeni vágyott. Érezte, hogy idehaza hiába turja napestig a földet, nem terem az már annyit, hogy az asszonyrak meg a három apró cselédnek kenyeret adjon.

Azután meg egyre jöttek a levelek onnan, messze, az Óceánról. Tarka, pompázó színekkel festették az életet, mely szinzig tejföl ódaát, míg otthon csupa nyomorúság.

Száig habozott, töprengött, míg végre ráadta fejét. Egy szép reggelen csak bement a városba, vett magának két pantallót, munkás zubbonyt, mert azt írták neki, hogy odaát kinevetik az embert, ha amugy hazaiasan, rozogós cizmában, pitykés lajbjában köszönt be az új hazába.

Az este, mikor útra felt, nagyot került a falu köré. Titokban, mintha szöknék. Nem akarta, hogy az új mundé csudájára gyűljön a falu apraja, nagyja. Alighogy elérte a vonatot, a gép dübörögve megindult és szava elfojtotta a feleség, a gyermekek zokogó szavát.

Odaát ment is eleinte minden, mint a karikacsapás. Jó munkás, rendes ember volt, megszerették csakhamar mindent.

Csak az fájt neki, hogy hiába küldözgette hazafelé a sűrű, teleírt akómbakomos nagy levelet, a pósta csak néhanapján, nagy ritkán hozott választ reájuk Lassankint szinte elmaradoztak egészen is a hazai hírek, ha jött is egy pár sor, csak annyiból állott, jól megy sorunk, még csak maradj odaát, keresd a pénzt, nehogy a világ csufjára, koldus módjára gyere haza.

Nem tudta, mire véjje e változást, de csakhamar megtudta azt is.

Egyszerre csak jött a titkos jóakaró levele, mely vakító fénnel villant bele az eddigi sötétségbe.

Őrzsíhez most már mindennap eljárógat az Oláh Pista, úgy mondják, hogy nagyon is érték egymást.

Előlvasta ezt a pár sort talán százszor is, azután egyszerre mintha valami éles metsző fájdalom hasogatná a szívét, eszméletét veszve összeroskadt.

Mellette pedig, bugva, kattogva, berrengve forgott a kerék, sűvöltött a hatalmas transmissziós szij.

Mikor társai odarohantak, hogy felkapják, már késő volt. A gép elragadta és neki sodorta a műhely falának.

Az emberi erő parányi, de nagy az Isten hatalma. Hosszu hosszu vergődés után magához tért s ha mindjárt nyomorékul is, de élt.

Mit kereshetett volna többet már itten a munka, a küzdelem hónapban ő a megtört, az összeroskadt beteg?

Nem volt már vágya, szenvedélye több, csak egy: a bosszu!

Ami megtakarított pénze még volt, azon jegyet váltott magának és most itt van, a jól ösmert, hazai országúton. Előtte a mosolygó, fiatal vetés, amarra messzebb meg szülőfaluja villan elő a sötétül alkonyból.

Mennél közelebb ért céljához, annál magasabbra lógott lelkében a szenvedély. Jobbját zsebébe sűlyesztve, göröcsösen szorongatta browning-revolverét, az egyetlen emléket, melyet magával hozott tengerentúli újáról.

Mikor a faluba ért, most is csak úgy elkerülte a rendes utakat, mint mikor elindult. Hej!h pedig azóta, de sok is változott azóta.

Hazaérkezett.

Fáradtan roskadt a keskeny lócára. Erőt akart gyűjteni a nagy leszámoláshoz. Bodri, a komondor, vakantanya ugrott neki, de azután megjuhászodott, nagyon ártalmatlannak vélte a jámbor utast.

Ennek meg nagyobbra nőtt a keserűsége. Érezte, mennyire megváltozott, hogy még a saját kuttyája sem ösmeri meg többet.

Bentről víg kacagás, éneklés hangja ütötte meg a fülét. Kíváncsian bekandikált az alacsony ablakon.

Sűrűve, forogva, rakosgatott ott az asszony a szobában. Az asztal mellett meg ott ült valami tagbaszakadt hatalmas férfi, aki játszadozva lovagoltatta térdén a nevető, kipirult apróságokat. S ahogy elmézte ezeket a boldog, megnyugodott embereket, forogni kezdett vele a világ, szemé vérbe borult és kirántva a revolvert zsebéből, neki rohant az ajtónak...

És ekkor csengevő-bongva kondultak meg a husvétii harangok és a templom felül harsogva csendült fel százak zsolozsmája!

— Hozsánna néked! Felámadott az Úr Jézus Krisztus!

Odabenn a szobában is előbb csak félve, halkán, majd egyre hangosabban, harsogva csendült fel a béke, a szeretet himnusza.

És ő érezte, hogy itt már fölösleges, reá semmi szükség nincsen. Lassu, szomorú léptekkel ballagott vissza, amerről jött, vissza az éjszakába, neki a semmiségnek.

teljes erejével, szokatlan melegséggel propagál — mint a hivatalos szervezetek legnagyobb társadalmi kiégésztőjét — minden tekintetben rászolgált az országos támogatásra. A modern szociológia törvénye, hogy a gyermekmentes nem jótékonyaság, hanem kötelesség és elsősorban a vidéki közönségre számítanak, amikor a legnemesebb kötelesség teljesítéséről esik szó.

— **A népkönyvtár** mindenki számára ingyen nyitva van minden vasárnap délután 1/2—1/3-órától a városházán.

K Ü L Ö N F E L É K.

— **A húsvét ünnepe** alkalmából lapunk t. előfizetőinek és munkatársainak boldog ünnepeket kívánunk.

— **A «Csáktornyai Társaskör»** módosított alapszabályait a m. kir. belügyminiszter látta meg.

— **Vivó tanfolyam.** Fábián Zsigmond kiváló vivómester f. hó 15-től kezdődő egy, esetleg 2 hónapi tartamu vivó tanfolyamot nyit Csáktornyan. A tanítás díja havi 20 kor., mely előre fizetendő. A helyiségért járó díj havonként a tanítványok között egyenlő arányban lesz kirova, ha díj nélküli helyiséget nem kapna a Vivó Club. A vivószerkeket a mester díjtalanul bocsátja a tanítványok rendelkezésére. Minden tanítvány minden nap fog résztülni oktatásban. Akik a tanfolyamon rész venni óhajtanak, szíveskedjenek nevüket a «Csáktornyai Torna és Vivó Club» részéről a helybeli Társaskör helyiségében kitöltve feljegyezni.

— **Eljegyzés.** Nagy- és kisbarkóci Barkócy László m. kir. belügyminiszteri segéd-fogalmazó eljegyezte Budapestben gradeci Stansch Horváth Elemér leányát. Margitot.

— **Vásári tolvaj.** A f. hó 5-én, Csáktornyan megtartott országos vásár alkalmával a Mráz-féle vendéglőben Cár Mihály zalaujvári lakos Jelenics Tamás ugyanottani lakos zsebéből 10'96 kor. elloptott. A tolvaj a büntető bíróságnál feljelentetett.

— **Gyilkosság.** Babics István petesházi születésű özv rabádiegyi lakos, ki kőműves mesterege mellett egyúttal muzsikus is, f. hó 1-én az esti órákban vígan harmonikázott egy, a Robádiegyhez tartozó Kercsebegyven levő háznál, hol névnapot tartottak. Vigan táncoltak Babics muzsikájára a jelenvolt ismerősök, jóbarátok s közben ugyan csak szorgalmasan fogyasztották nem annyira a jó muraközi venyige herbatéat, mint inkább a házi gazda almaborát. A mulatózók között Verbnayk Károly is részt vett, kire már régebb idő óta nagyon ellenséges szemmel nézett Babics István. A sok almabor élvezete oly annyira tűzbe hozta az atyafakat, hogy éjféli felé nem ismerve jó barátot, komát, sógort : összeveszték egymással. De legjobban kivetkőzött emberi mivoltából Babics István, a harmonikás ; ez, minden előre megfontolt szándék nélkül egy duronggal úgy fejbe vágta Verbnayk Károlyt, hogy az menten a földre zuhant és szörnyet halt. Babics István a büntető bíróságnak állt adva.

— **Rendőri hírek.** Tkalec Flórián Ferencfalva-mikófi lakos kárára m. hó 27-én éjjel zárt kamaráját ismeretlen tettesek belörték s onnan 2 vég vásznat 80 kor., Mlinarics György ugyanottani lakos nyitott kamarájából az ablakon át 20—25 klg. sertézsírt 28—35 korona értékben elloptak. A tetteseket mindezekig nem sikerült kézre-

keríteni. — Magyarics Vida morzsahegyi lakos mult hó 28-án pedig Vertarics Lőrinc ugyanottani lakostól, az udvaron összerakva volt zsupszalmájából 3 kévét 180 korona értékben elemelt. Feljelentetett a büntető bíróságnak.

— **A Csáktornyai Szépitő Egyesület** f. é. március hó 21-én a Muraközi takarékpénztár helyiségében tartotta közgyűlését, Morandini Bálint elnöke alatt. A választmány és pénztárnok jelentését a közgyűlés tudomásul vette és a felmentvényt magadta. Hírlározatba ment, hogy az egyesület az új útvonalakat jelző tervrajz elkészítéséig új járdákat nem létesít. A tárgysorozat utolsó pontja értelmében megejtett választás eredményeként megválasztottak az eddigi választmányi tagok, továbbá új tagokul : Pálya Mihály, Wollák Rezső, Horváth Pál, Morandini Román és Kelemen Imre urak.

— **Népesedési kimutatás.** A csáktornyai járás területén f. év első negyedében születelt 453, elhalt 321 ; a szaporodás 132.

— **Hirdetmény.** Varasd szab. kir. város tanácsának értesítése szerint Varasdon takonykór lépett fel, miért is tilos Varasd városból származó lovak behozatala.

— **Egy földink sikere Párisban.** Mint értesülünk, földink, Fischkandl Rezsőt, a párisi magyar egyesület legutóbbi rendkívüli közgyűlésén alelnökévé választotta. A párisi magyarok egyesülete már régebben kitüntette Fischkandl Rezsőt a tiszteletbeli tagsággal s ez újabb megnyilatkozása a közbizalomnak és rokonszenvenek csak viszonzása az új alelnök hazafias szolgálatainak a magyarság érdekében. Mintegy tizenöt éve lakik Párisban s ezidőszertint egy nagy párisi áruház vezetője ; az osztály, melynek élén áll, számos kiállításon résztvett kiváló sikerrel s az igazgatóság úgy vélte rekompenzálni érdemeit, hogy a kitüntetéseket neki szolgáltatta át, mint akinek főképp köszönhető az elért eredmény. A rendkívüli közgyűlést földéaki dr. Náray Aladár min. osztálytanácsos, a párisi magyar egyesület elnöke vezette s az eredmény után úgy az alelnök, mint az egész közgyűlés lelkes szerencsekívánatait fejezte ki az új alelnöknek, ki emelkedett beszédben kijelentette, hogy a párisi magyarság e megiszteltetését meleg szívvel fogadja s a jövőben fokozottan azon lesz, hogy úgy a hazafias intézmény, mint a magyarság érdekében minél eredményesebben dolgozzék. «Misszióknak tekintem e megiszteltetést, — úgymond — s e nemes, hazafias egyesület ügyével lelkem összeforr.» Az egyesület, a londoni után, a maga nemében a második Európában. Diszes helyiségei, nagy könyvtára, olvasó terme s mintegy 75,000 frank alaptőkéje van. Estélyeit a párisi magyarság sürdün látogatja. Legutóbb március idusát ünnepelték. Az ünnepi estét, a himnusz után, már Fischkandl Rezső alelnök megnyitója kezdte meg. Leikes szavakban ecsefelle 1848. március 15-ét, majd áttérve a szabadságharc francia vonatkozásaira, foglalkozott a régebbi magyar-francia történelmi vonatkozásokkal, midőn Rákóczi Ferenc fejedelmet, Bercsényi László grófot XIV. Lajos udvarához hivatva Versaillesbe viték kurucokkal együtt, a Rákóczi-féle szabadságharc leveretése után. A szép megnyitó beszédet lelkesen megtapsolta a jelenlevő nagyszámú magyarság s eljelenzte az új alelnököt.

— **Magyar templom Slavóniában.** A krestelováci rk. magyar templomra újabbán a következő adományok folytak be : dicskei Várady Sándor Páty 10 K. Minorita rend-

ház Miskolc 2 K. Magyar kir. adóhivatal Nagymarton 120 K. Szentferencrendű zárda Pécs 10 K. Papp Mihály Sajkásgyörgye (gyűjt.) 1310 K. Dr. Kenessey Aladár kórházi főorvos Pécs (gyűjt.) 3160 K. Péter Pál Győr 3122 K. Ludeser Sándor Mezőtárkány 2 K. Engelmann Géza máv. hiv. Zágráb 2 K. Összesen 7512 K. Ezzel együtt az eddigi gyűjtés eredménye 228319 K. Majdnem minden adakozó átérzi, hogy midőn filléreit a krestelováci templom építésére adja, hogy ezzel nemzeti ügyet szolgál. Gyönyörű buzdiló leveleket kapunk, amelyek csak erőstének minket slavoniaiakat abban a gondolatban, hogy az anyahazában élő magyarok átérzik, elismerik a mi szenvedéseinket, küzdéseinket. A t. adakozóknak és gyűjtőknek ezúton is köszönetet mond és újabb adományokat kér Molnár Pál elők Krestelovác, up. Dezanovác (Pozsega megye, Szlavonia.)

— **A főispán arcképe.** Batthyány Pál gróf, Zalavármegye főispánja értékes ajándékkal ajándékozta meg a csáktornyai áll. tanítóképző-intézetet. Ugyanis saját arcképét küldte el az intézet igazgatóságának gyengéd figyelmé jeléül. A főispánnak ez az eljárása nagy örömet keltett az intézet tanári testülete körében, mert ez újabb megnyilatkozása annak a nagyfokú érdeklődésnek, melyet a főispán a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet iránt állandóan tanusít.

— **Lopás.** Mosmondor Antal Csáktornya-battyáni lakos mult hó 31-én a délutáni órákban szüleinek, — kik az nap a mezőn dolgoztak. — lakásába behatolt és a szobában levő zárt ládának ajtaját felfeszítve, abból 1 drb. 100 és egy drb. 10 koronást elloptott s azzal ismeretlen irányban megszökött. A csendőrség járőre másnap a nyomozást megejtette, de a tolvajt feltalálni nem sikerült ; azonban megállapították, hogy április hó 1-én délután 8 óra tájban Mosmondor Antal már Fiumében volt, miért is a fiumei rendőrkapitányi hivatal ezen körülményről táviratilag értesítve lett. A tettes a nagykanizsai kir. ügyészségnek feljelentetett.

— **Mit szeretne mindent hölgy tudni?** Elsősorban azt, hogy szépségét hogy tarthatja meg, hogy védheti meg arcát a nap és szél betolyása ellen, hogy távolíthatja el arcáról az elcsufozt szepilőt, májfoltot, pattanást, mitessert és egyéb arctisztatlanságot. Ma már nem titok, hogy mindezek legbiztosabb segítősere a törvényesen védett hirnevés Földes-féle «Margit-crème», mely pár nap alatt a ráncokat kisimítja és az arcnak finom fiatal. rózsás színt ad. Ártalmatlanságáért kezeség. Nagy tégely ára 2, kicsi 1 kor. minden gyógyszerháznál. Póstan küldi Földes Kelemen gyógyszerész Arad.

I R O D A L O M.

— **Támogassuk a Kossuth-muzeumot.** 1848-ra örökké vissza emlékeznek a magyar. Nagy idők voltak azok és nagy emberek a megteremtői. A hitattal, kegyelettel kell tekintenünk mindenre, ami arra az időre emlékeztet. Meg kell becsülnünk a nemzeti küzdelmünkben reánk maradt emléktárgyakat, melyek egy szebb jövő kivitelére serkentenek bennünket. És mi még sem adjuk meg ezen szent emléktárgyak leggazdagabb tárházának a Kossuth-muzeumnak azt, ami magasztos hivatásánál fogva megilletné. Ezért fordulunk a hazafias magyar társadalomhoz, amelybe egyedüli reményünkét helyeztük, hogy a muzeum kiadványainak vásárlásával mentse meg a Kossuth-muzeumot. 10 kor. ellenében megküldjük Hock János : «Rákóczi» c. dŕszmüvét. Ebből, amiből 20 kor. szalon kiadás is van, 100—150 koronáért

megküldjük a «Kossuth Lajos azt izente»... című hatalmas képet, mely 170 centiméter szélességével és 130 centiméter magasságával a legnagyobb olajnyomat a kontinensen. A 100 koronás kép egyszerű keretű, a 150 koronás arasznyi széles díszes arany keretben van. Tárnya fenséges, kivitele ehhez méltó. Ugyancsak megrendelhető lapunknál Kossuth Lajos életnagysága, művészi olajfestésű arcképe 150 koronáért nem különben Rákóczi, Petőfi esetleg más jeleseink olajfestésű életnagysága arcképeit is szállítjuk 150 koronáért. Ezért fordulunk olvasóközönségünk hazafiasabb elemeihez kérve, hogy rendeljék meg a fent leírt értékes, remek műveket lapunktól. Minden megrendelés szerkesztőségünkhöz intézendő.

— **«Állatgazdasági Szemle»** címen Lukács Aladár gazdasági író szerkesztésében és kiadásában egy új havi folyóirat indult meg. A lap az állattenyésztés, állategészségügyi, állatforgalom és állatbiztosítás érdekeinek, valamint a hazai és külföldi fejlődésnek ismeretterjesztő havi közlönye. Az első szám igen érdekes tartalommal bír. Cikkei könnyű, érthető stílusban vannak tartva, úgy hogy minden állattenyésztéssel foglalkozó eredményes haszonnal forgathatja. Az «Állatgazdasági Szemle» gazdasági lapjaink között érdemes helyet és hiányt fog betölteni már annál is inkább, mert a legolcsóbb magyar szaklap; évi előfizetési ára 3 korona. A Magyar Hírlap előfizetői, gazdasági tudósítók, lelkészek, tanítók, közszéj-gyűzők, állami hivatalnokok, gazdatisztek, intézetek és gazdakörök a lapot egész évre 2 koronáért rendelhetik meg a lap kiadóhivatalában Budapest, VIII., Ludoviceum utca 4.

— **Ifjúsági Lapok.** A magyar tanuló ifjúságnak ezen egyedüli, irodalmi színpadon álló lapja ezúttal is rendkívül érdekes, bő tartalommal jelent meg. Balla Miklós, a Petőfi társaság tagja, gyönyörű verset írt Kossuthról. Kosztolányi Dezső, az ismert író és költő ragyogó fantáziával megírt novellája az ifjú lelkeket magával ragadja. Szádeczy Lajos, nagynevű történelmírónak

nyomán közli a mádalfalvi vezedelem hiteles történetét. Igen tanulságos Sven Hedin tibeti utazásának ismertetése. A sakkrovatot a magyar sakk atyamestere, Marócy Géza vezeti; a sportrovatot kiváló sportemberünk, Vámos Soma szerkeszti. Allandó rovatai mind az ifjúság lelki világának megfelelő, érdekes és tanulságos tartalmúak; ilyenek a Bélyeggyűjtő, Az iskola világból, Irodalom, Művészet, Fejlesztő, Levelesláda (szerkesztői üzenetek). Irodalmi és közügyességi pályázata munkára, nemes versenyre ösztönzi tanuló ifjúságunkat. A szerkesztőség valóban kulturális célokat szolgál, amidőn fáradságot és költséget nem kímélve, ifjúságunknak izlést nemesíti s a káros ponyvairodalmi művek helyett szellemi képességüknek megfelelő lapot ad diákjaink kezébe. A havonként háromszor megjelenő Ifjúsági Lapok előfizetési ára csodálatosan csekély (negyed-évre 1 kor. 20 fill., fél évre 2 kor. 40 fill., egész évre 4 kor. 80 fill.) Egyes szám ára 12 fill. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, V., Nádor-utca 16. szám.

— **Hazai ipari beszerzési források új címtára.** A «Hazai ipari beszerzési források» II. és bővített kiadása megjelent a m. kir. kereskedelmi múzeum szerkesztésében. Az új címtár két részből áll. Az első rész betűrendben felsorolja mindazokat a cikkeket, amelyek az országban gyártatnak, példaszerű utalással arra, hogy egyes cikkek gyártásával mely vállalatok foglalkoznak. A második rész az ipartelepeket és azok gyármanáit tünteti fel ipari fő- és alcsoportok szerinti részletezésben. Több mint 1000 olyan ipartelep adataival bővült az új címtár, amelyek az első kiadásban nem voltak fölvéve. 3930 magyarországi és 190 horvát-szlavonországi, összesen tehát 4120 ipartelepről és azok gyármanáiról nyújt részletes felvilágosítást. Ez a címtár is, úgy mint az első kiadás, első sorban az állami és törvényhatósági hivatalok és intézetek számára készült, hogy azok ipari szükségleteik beszerzésénél és segédkönyv segítségével a hazai közszállításokat megismerhes-

sék. De korlátolt számu példányban a közönség részére is utánnnyomatott a címtár. Az állami és törvényhatósági hivataloknak díjmentesen küldetik meg a címtár, a közönség pedig 2 koronáért megszerezheti. A «Hazai ipari beszerzési források» kiadóhivatalánál (Budapest, V., Akadémia-utca 3). Legcélszerűbb az összeget postán beküldeni. Az előírt címzés be nem tartásából késedelem áll elő a megküldés körül.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság** április 3-án tartotta évi rendes közgyűlést gróf Csekonics Endre elnökletével. Az igazgatóság jelentését a társaság vezérigazgatója, Ormódy Vilmos főrendiházi tag ismertette. Az igazgatóság felolvasott jelentéséből, valamint az előterjesztett zár- és mérlegszámlákból kitűnik, hogy a lefolyt 1908-iki ötvenedik üzletév eredményei voltak a társaság működése óta a legnagyobbak összesítésükben a legkedvezőbbek. Az évi 4.215.871 kor. 25 fill. tiszta nyereségből az igazgatóság 1.500.000 kor. összeget javasolt a részvényesek osztalékul kifizetni, tehát minden egyes egész részvényre 500 korona osztalék esik, míg a nyereség többi része az alapszabályszerű levonások után a társaság dűsgazdag tartalékainak és alapjainak még további erősítésére szolgál. A társaság biztossági alapjai összesítve már a múlt év végével 186.926.844 kor. 63 fill. összeget tettek ki. Az üzleti eredményekhez méltó volt ezúttal is a társaságnak a közcélok iránt tanúsított hagyományos áldozatkészsége. A számos jótékony és hazafias célu adomány közül különösen szembetűnik, hogy a magyar társaság 10.000 lírát juttatott az olasz kormányhoz a szicíliai és calabria földrendés által sujtott szerencsétlenek javára. Ezúttal került első ízben kiadásra a társaság különleges nagy adománya 500.000 kor. tőkeösszeggel tavaly megalkotott félszázados alapítványának kamatai. E 20.000 kor. összegű nagy adományt a kormányzó testület együttesen a közgyűlésen szintén f-olvasott külön megokolással ez évben a magyarországi Vöröskereszt Egyesületnek javasolta kiadni, az egyleti mozgó raktár, vagyis a mozgószállítás esetére készletben tartandó felszerelések céljaira. A közgyűlés az összes számadásokat s az igazgatóság, illetőleg az egész kormányzó testület valamennyi javaslatát köztetszéssel egyhangulag elfogadta s az 1908-iki üzletévre vonatkozó felmentényt minden irányban megadta. Az egész részvényenként 600 korona osztalék kifizetését a társaság főpénztára már hétfőn e hónap 5-én megkezdte.

Iparos s kereskedő előfizetőink céget e rovathban díjmentesen közöljük.		IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.		Iparos s kereskedő előfizetőink céget e rovathban díjmentesen közöljük.	
Bádogos: Hübcsch Manó, (faazsáraktár) Csáktornya Dorner Sándor "		Férfi szabó: Ivacsics Ignác, Csáktornya Bedics Ferenc szabó, Csáktornya		Mészáros: Nuzsy Máltya, Csáktornya	
Börkereskedő: Mayer Testvérek, Csáktornya		Férfi és női divatárú: Zrinyi Viktor, Csáktornya		Órás és ékszerész: Pollák Bernát, Varadzin	
Borbély és fodrász: Nádasdi Nándor, Csáktornya Mik Szilárd, "		Fűszerkereskedés: Gráner Testvérek, Csáktornya Mráz testvérek, " Ifj. Premecz Miklós, " Deutsch Salamon, " Hirsschohn Henrik, " Schwarz Mór kereskedő, Drávavásárhely Leitmann György Nyírvölgy		Pezsgőgyár: Muraközi pezsgőgyár, Csáktornya	
Műszakiácsos és vészgyorlyuánú: Tihanyi Mihály Domasincez		Kávéház: Hajas József, Csáktornya Horváth Géza, "		Pék: Stolcer József, Csáktornya Kulcsarica Tamás, Drávavásárhely	
Butorraktár: Butor és koporsóraktár. Horák Odón Csáktornya Schwarz Lipót, Varadzin Hirschler Ármin Varadzin		Képfestő: Scheiber Mór, Csáktornya		Szállító és deszkakeres. Löbl Mór és fia, Csáktornya	
Cipész: Masznak József, Csáktornya		Kőfaragó és sirkő készítő: Tersztenyák Bódog, Csáktornya		Tejet és tejtermékeket Csáktornya házhoz szállít Bányavári gazdaság.	
Divatruház: Liszt és Brodnýk, Stridó		Likörgyár: Hochsinger M. és fiai Csáktornya készíti a híres «Glória» sőborozsot 12 üveg bérmentve 5 korona		Uri- és női divat, játék és diszműrű: Kelemen Béla, Csáktornya	
Eredeti Singer varrógépek: Singer Co., Árpád-utca Csáktornya				Vaskereskedés: Beryák Károly utóda Csáktornya Binder Károly Csáktornya Prostenik Gusztáv, Csáktornya	
Épület és műlakatos: Rosenberg Sándor Csáktornya				Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal, Csáktornya	
				Vendégfők: Hajas József, Csáktornya Pecsnorik Ottó, " Hencsey Gábor, " Antonovics József, " Becsey Albert, " Horváth Mihály (Fehér galamb) " Horváth Géza, " Kelemen Imre, " Mráz Jenőné, " Prusátsz Alajos, " Deutsch Zsigmond, " Schlesinger Mór, " Mihálics Ferenc, " vendégfő a vasúthoz Singer Salamon, Szobozica Kalchbrenner Ferenc, Stridó Szőjty János, Nagyfalu Deutsch Ádolf, nagyvend. Drávavásárhely Kovács Mihály kereszmáros Drávavásárhely Leitmann Mihály Nyírvölgy Leitmann Bálint Nyírvölgy Feigelstock András Bpest, VII., Dohány-u. 81. Szentilona	
				Szabadalmazott «Krisztály» borszűrő gyár: Herczog Sándor vasuti vendégfő Csáktornya	

Könyv-papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cína je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert let . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fai računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni surednik:
BEZENHOFER MIHALY

Izdatelj i vlastik
STRAUSZ SÁNDOR

Vuzem.

Srce nam se veseli i raduje, da vu miru moremo ov prelěpi protuletni svetek svetiti. Minula su vremena skušavanja, minuli su dnevi puni straha i sve ljudstvo po celom svētu s radostjom šetuje Bogu hvalu dati, ar ovoga mira je samo on podělil svomejmu vernomu puku.

Miri! Oh kak neizmerno veliko dobro si ti! Obćinari, poglavari, roditelji, službeniki svi-svi si to želiju, da bi v miru i v slogi mogli svoje posle i svoju dužnost zvršavati. Kak bi bilo to moguće? Onak, ako svaki clovek obdrži Božju rěc: Ljubi bližnjega, kak smoga sebe.

Kristuš, Sin Božji je naučal ovu veru, za koju je pripraven bil smrt podnesti. Za nas, za sve ljudstvo je vumrl, da nas na pravi put napelja.

Kak je Kristuš smrt obladal, ar se je sam, od svoje moći od mrtvi stal: tak bi se morali i njegvi Božji navuki i njegva naučavanja mad ljudstvom širiti, ter grěšna mišljenja i grěšno življenje uništiti.

Makar kak za podvučljivoga i civiliziranoga se drži šteri narod, šteri orsag, nēma pravu moć za obstati, nēma pravoga korena za živet, ako ljudstvo nēma pravu veru, i ako ne obderžava zapovedi Božje i ne živi po navuku Kristuševom.

Nēsu dost samo matere, štere bi nam sine rodile, pak dečki i stuki šteri bi nam domovinu obranili, nego potrebni su Boga

bojeći roditelji, šteri si decu v strahu Božjem odhranjuju, istinski, pravićni poglavari i voditelji, šteri imaju brigu na to, da se zapovedi Božje i orsacki zakoni i naredbe obdržavaju.

Kuliko veliki orsagov, jaki narodov se je pogubilo, uništilo, ar je ljudstvo ni živel pošteno, i ovak njiv orsag nēje imel krēpostnoga fundamenta!

Prava vera, krēpost je fundament kršćanskoga, lepoga življenja. Kak bi anda mogli dostići to, da bi ljudstvo v miru i vu slogi živel? Tak, ako bi se oštro pobrinuli za to, da bi sva deca redovito hodila na navuk, tak vu školu, kak vu cirkvu. Prez navuka su deca niti živa, niti mrtva. Istina, da i ovak narasteju, nego njiva duša, njiva pamet je tupa, mrtva. Ovi, da narasteju nećutiju vu sebi nikvu ljubav prama nikomu, niti prama svojim roditeljom ne. Da gospodarstvo v ruke dobiju, uvēk samo na to gledaju, kak bi mogli koga vkaniti, zakone prestupiti. Nećutiju nikvu milošću prama nikomu. Ako ga zhog kakve krivice, kaj je napravil zapreju, nikaj nemari. Velim, takvi su već duševno mrtvi. Takvi delaju najvećki nemir. Takvi zbantujeju celu familiju i spuntaju celu obćinu.

Znam, da ravno oni ne štejeju ove rede, zbog šteri ovo najveć pišem. Svi poznate ove nesrećne roditelje i ovu pogublenu decu. Žalostno je, da vu svi seli, po celom Medjimurju jesu takvi nesrećni roditelji i tak nesrećna deca. S ovimi redi bi rada barem obćinare genul na to, naj imaju

brigu, da vu njivom selu nebi ostala deca prez navuka.

Kuliko prilik bi vam mogel naprē donest! Barem ovu jednu me poslušnite: Malo bolje stojeći otec si je poslal sina v deru. Dečko je samo jeden razred zvršil, da je v školu išel dvē zime, i kak tak se je navčil šteti i pisati. Potlam ga je otec vun zel s škole i moral je delati. (Kuliko valja takvoga deteta delo!) Velim ve je v deri. Prvo leto je dečko pisal lepe liste dimo, i odkraja nesteriput je i peneze poslal. Nego već drugo leto niti piše kaj, stim menje si pošlje roditeljom kakve peneze, kaj na pomoć.

Ne jeden, nego svi su takvi, ki su tak nevučljivi, tupi iz doma ođišli. Pak na kaj potrošiju ovi hlapi svoju službu, na takve stvari, kaj je tu niti spisati ni moći. Pak su stoper 17—19 let stari.

Kaj mislite, mrti su se zato ovi roditelji stoga kaj navčili? Kaj bi! Jeden i drugi ima više dece. Već si je jeden i drugi vun zel s škole, dēte, tojest, nepusti ga v školu, ar veli, da ga doma nuca, da mu mora doma delati. Samo to veli, da više niti jednoga nepusti v deru. Misli, da si stēm čuda pomore. Onda ga ostavi sam, da bi mu z rěsna mogel kaj na pomoć biti.

Žalostno je, da čuda, jako čuda takvi roditeljev ima ovdí, ki malo daju na to, da bi jim deca redovito na navuk hodila.

Poglejte v krčme, što se karta tam? deca. Otec poleg sedi pak mu v kupicu viño natače, skup pijeju.

Kralj pomaže dečkom jabuke krasti.

Dana 29-ga februara 1868, dakle pred više nego četerdesetimi godinama, zatvoril je dobroćudni kralj bavarski Ljudevit I-ji za uviek oči. Kada se je rećeni kralj burne godine 1848 na tronušu zahvalil, stanoval je najradje u gradu svoga zeta, blizu varaša Solnograda ležećem »Leopoldskron«.

Mnogi stariji stanovnici lepog varaša Solnograda (Salzburg), a med njimi i ja, koj sam onde kroz tri godine (od 1863 do 1866) dijak bil, dobro se još mogu siećati staroga gospodina, koj je uviek u civilnom odielu; u desnoj ruki batinom španjolske tratine, sa srebernom klukom na šetnju izišel; a taj nije nitko drugi bil nego kralj Ljudevit I. — Uviek sam, bez poslužnika, le se je ovak šetajući znal do nuter u Solnograd došetati (od Leopoldskrona do dva kilometra daleko).

Na takovoj jednoj šetnji, koju je kralj proti bližnjemu »Aigen-u« poduzel, mu se je čudnovata neprilika dogodila i to takova kakova mozbit još nijednom kralju. Taj slučaj iliti neprilika, koja mnogim nije poznata, je tim zanimivija, jer mu se je baš prije petdeset godina dogodila.

Bilo je to 18-ga Septembra 1858 — anda pet godinah prije, nego sam ja u Solnograd došel, a deset godinah prije njegove smrti. Dan je bil osobito liepi kasnolietni dan, sunce je svietilo i topilo, da su se ljudi znojili i na večernu hladnoću veselili. Toga dana podvećer je kralj kroz — Nonnbergstrasse — prama Aigen-u poduzel svoju šetnju. Pri kući broj 18 iste ulice, koja kuća je na brieg prizidana te je vlastništvo jedne čestite vrtlarske obitelji, je veliki vrt, koj i danas postoji te se preteže od briega do ceste van, gde je zidom okružen. U tom vrtu ima izvanrednoga domaćega i stranjskoga cvietja i zelenila, kak to već u vrt-

larov vrt spada, koj cvietjem u lončićih razlućim i opet porezanim i u snopice uzvezanim (bnket) trgovinu tiera. Zatim ima tu najfinijega voća: kruške, jabuke, šljive, breskve, marillice i ostalo, skojimi vrtlar takodjer trgovinu tiera i vrlo dobro prodaje. — Jednom riećju, taj vrt je tako uredjen, da svaki koj ga vidi, mora priznati, da ga je tako mogel jedino urediti u vrtlarskoj umietnosti podpuno izobraženi vrtlar. Izmedju tog plemenitog voća pak je bila jedna jabuka kraj zida, kojim je vrt bil okružen, te su nekoje svrzi preko zida van na cestu visele. To drevo je bilo u ono vrieme, u koje naša pripoviest teče, puno prekrasnih jabukah. Jeli anda čudo, da su se našli nekoji dečki, kak to i pri nas biva, koji su željeli nekoliko tih liepih jabukah si na nedopusćeni način prisvojiti i tim drvo njezinoga trha poniešto olakšati.

Kad se je kralj tomu vrtu približil, videl je dva dečeca, kako se badava trude na

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapirost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE. Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

Ne za takve roditelje, za takve poglavare, za takvu občinu je ne navuk, je ne niti zakon, nego žalostno je, da moram zreći, za takvo ljudstvo je batina.

Je, ovaj se fonda, ovak se gubi Kristuševa veral iz med takvi te narasti najveksi blazniki i puntari, ki uvěk samo nemir delaju med ljudstvom.

Pustimo ve na stran ovo našc turobno promatranje. Pogledjmo po vuni. Travnica se zeleni, tu i tam se već cvetiće razvija. Glasne vtičice poletavaju po zraku, po vuni se deca igraju ter veselo popjevaju. Oh kak lepo je nam to Olec nebeski odredil, da se po počinku narav opet gene na naše veselje i njegovu veliku diku.

Veselo nas zoveju zvoni opet u cirkvu, da se ojačamo vu veri, da slavimo Kristušovo goristanje, kaj je fundament naše vere i Boga hvaleć veselo ovak popjevamo: Kristuš se je od mrtvi stal Alleluja!

Politički pregled.

Oraško spravišće sada nedrži sednice. Sve do aprila 26-ga bude ablegato fraj. Pod tim vremenom bude odvalo, da je li bude i nadalje sadašnja vlada kormanuvala ili bude neka drugač izpalo. Kako vu najnovše vrėme pišuju i magjarska kriza bude se rėšila mirnim putem tak, da se bude bankovno pitanje podužilo do 1917. ljeta, do onda bude zajednička banka obstojala. Zajednička banka bude sada novoga predsjednika dobila vu osobi Popovicsa, sadašnjeg državnog tajnika.

Vu Horvatskoj pomalem—pomalem vri položaj. Vezda već niti serbi netajuju da je zaistino obstajala velikoserbska propoganda, koja je hotela Horvatsku Srbiji prodati. Vu Horvatskoj je sada izdana naredba, da svi ljudi svoje streljno oružje i to puške revolvere patrone i. t. d. moraju predati žandarom. Najme serbi su na vagone imali po selah puškah, sada bude videti, koliko oružja imaju. — Rasprava pred sudom vu Zagrebu dalje teče zbog veleizdajnikov. Vezda se vidi za čim su isli serbi! Vu Slavoniji su već hoteli tući rimokatolike ali se je za

zid se uspeti, preko kojega su jabukove grane visele, za da jednu od njih dosegnu. Kada pak su dečeci videli otmienoga staroga gospodina, kojega medjutim nisu poznali, sve bliže dohadjati, prestali svojim na zid uspinjanjem, za da dielo opet nastave, kada gospodin mimo otide. Medjutim je kralj već dečake bil opazil i kad je do njih došel zapital je nje: »Jeli bi radi koju jabuku imati?« — Bez da su si dugo premišljavali, odgovore liepo uljudno: »Ako slobodno prosimo, milostivi gospodin, bi hoteli!« Na to digne kralj svoju srebrnom klukom providjenu batinu, zakavči jednu svrži i stepe ju tak čvrsto, da su jabuke samo onak dole curele, za kojimi su dečki poskakivali kak veverice te si šnjimi trpali svoje žepove, kaj je kralja baš veselilo.

Ali sad je došla nevolja! Ovo stepanje svrži prouzročilo je šum koj se je čul preko vrta u dvorište posiednice vrta, a ona, baš se deseća u dvorištu je anda opazila, da netko jabuke steple i ona dobeži po vrtu do sida i kad je toga otmienoga staroga gospodina opazila, kojega niti ona nije poznala, zruši se psovanjem na njega veleć: »Ti stari osel, to ti je za silu, da dečkom tu pomažeš jabuke krasti!« Kralj na te grube rieči nikaj nije odgovoril, već je svo-

vremena seznao i velike iztrage su bile držane.

Vu Srbiji je sada na vrhuncu zmešarija. Oficiri zato, da nije kralj je postal vu labor sada se proti kralju obraćaju i njega hoćuju zaklati. Tak se govori stvar, da bude se kralj sam zahvalil te bude njegov sin postal serbski kralj. Jako je to znamenito za serbe. Oni sami neznaju vladati vu svojim orsagu sada kada jih je malo, a kaj bi napravili onda kad bi još Horvatsku zadobili? Potukli bi se med sobom.

I naša vojska bude na redoviti broj spuštena i rezerviste već pošilaju dimo.

Sada se serbi moliju, da jim marhu opet pustimo nutri čez harmicu. Vu Srbiji je veliki glad nastal mnogo trgovcov bankrotira. Da kak bude izišla stvar budemo već vidli.

KAJ JE NOVOGA?

— *Svim našim štovanim predplatnikom, čitateljem, suradnikom željimo vesele vuzmene svetke!*

— **Vrėme.** Čudnovito, kak se nam obraća vrėme. Još toga par dni smo mislili, da smo se čista rėšili zime, a evo, došel ciganov neprijatelj, mrzel sever i rezhladil vrėme tak, da se čovek tak čutil, kak da je v decembru, ne v aprilu. — Pet čelih mesecov je trpela tvrda zima. — Jen i drugi se tužil, da je već ne za ziveti. Niti krme niti drv. Siromaska marha trpi najviše. Kajti poleg mrzloga vremena nemre rasti niti trava, niti druge rastline osobito detelice, kaj je prva šalata marhi. — Iz svih strana čeloga orsaga se čuje, da je jako nevugodno vrėme. Za toplimi dnevi došel je mrzel viher i sneg. — Z Arada javiju, da je tam aprila 3-ga od ranoga jutra do večera podjedno curel sneg i ledveni dežd, — kaj na veliki kvar služi sadovnjakom. — Z Beregszásza isto tak pišuju, da je čela okolica pokrta snegom. — V Zomboru je prošle dneve takov snėg opal, da su cuji ne mogli voziti. — Nezahman veliju za aprila, da je bedast mesec, ali i tak je je. — Jeden den topel, drugi mrzel. — Denes

ju šetnju mućeć i mirno nastavil dalje proti Aigenu, kak da se nikaj ne dogodilo, a dečki su se svojimi jabukami razbiežali.

Dvie ure kasnije, već se je pričelo tmičiti, potegne netko kućni zvonec pri vulićnih vratih, žena, koja je prije dva stata staroga gospodina izpsovala, ali to već i zaboravila stane k-obloku, da vidi tko hoće tak kasno u kuću, pak kad je videla vani pred vrati gospodskoga poslužnika u livreji stali, požuri se dole iz kata da mu otvori, jer sigurno nekoj grof ili baron hoće naručiti za svoju odabranu buket iz cvietja, a lakove naručbine više nose nego li trgovina zeljem ili drugim povrteljem. Kad mu dole otvori vrata te ga zapita, čim more služiti, odgovori on: »Ja sam poslan od njegovog veličanstva kralja Ljudevita bavarskoga, njegovog veličanstvo želi one jabuke platiti, koje je malo prije ovde dvem dečecom iz drveta stepel!«

Ženi je rieč zabiegla te je bila blizu omiljavice, jer sad joj je cieli dogodjaj od prije nekoliko satih na pamet došel, kojega je već i zaboravila te se je sietila psovke, kojom je staroga gospodina počastila onak u naglosti.

Prije, nego je zmogla rieči za izpriku, je poslužnik otišel, pošto joj je prije dva

jošće mislimo, da smo v najvugodněšem protuletju, a zutra već opet moramo zakuriti v peći, kajti je ne za zdržati v mrzloj hiži. Osobito za drobnu dećicu je to prava kaštiga. — No, jenput se rėšimo i toga. Za kratko vrėme se vćakamo lepoga majusa i onda stim bolje bu nam igralo srdce, da bumo vidli božansku narav vu svojoj lepoti i onda pozabimo za one težkoće, kaj smo čez zimu preživeli.

— **Soldačka oprava.** Iz Beča javiju, da je kralj odredil, da zvan konjenikov svi drugi soldati, osobito oficiri dobiju sivu opravu, kak je šćuka. — Nego paradna oprava ostane takva, kak je do ve bila. — Konjeniki ne dobiju sivu opravu, kajti tomu oni ak i onak nebi mogli hasna zeti. — Za konjenika je sve jedno, kakovu god opravu nosi, njega je i tak lahko moći spoznati. Najdalje či bi njim premenili črlene kape i čake, a ovo drugo ostae, kak je i do ve bilo.

— **Galge.** V Lembergu su Zabak Petra mesarskoga detiča zbog razbojničtva apr. 3-ga obesili. — Da se mu približavala skradnja vura, pozval je k sebi pazitelje, s kojim je gobjranski potstupal, i svakoga prosil plaćuć za odprošćenje. — Zabak je od desete vure večer po polnoći do 2 vure sploh hodil v reštu gori-doli; večkrat si je sel na postelju, glavu naslonil na ruke i pred se gledal, kak on, koj nezna de mu je glava. — Ob 2 vuri je zaspal i spal do pete jutro, onda sa ga zbudili. — Ob šestoj vuri je došla k njemu žena i troje dece i druga rodbina, da se mu zadnjić spričaju. — Od matere, koju su zbog toga razbojničtva na deset let rėšta odsudili, se Zabak ne štel spričati, kajti, kak on veli, je mati bila kriva svemu ona mu je bila taj zločesti duh, koj ga tental na zlo. — Ona ga je nagovarjala na razbojničtvo. Ovim drugim se plaćuć spričal i prosil nje, da mu odprostitju, kaj je tak veliki špot donesel stim na njihovu galvu. — Za čas je došel nutri hahar s dvemi detiči, koji su malo predi postavili gori galge. — Tri fertalje na sedmi su došli k njemu hahari. — Odsudjenik je mirno trpel, da mu je hahar zvezal odzadi ruke. — Onda su

dukata u ruki stisnuł. Žena je odšklecala u svoj stan gore, dukati su joj goreli u ruki i ona se, gore došavša, hiti u naslonjač te se pričme žuhko plakati. Ona je previdela, da je s jabukami dobru trgovinu načinila, ali na koji načın? — Kaj će sad biti? Jeli će uvredjent kralj njezine psovke mirno podnesti, ili će proti njoj radi uvriede veličanstva sudbeno postupati? — Ove i slične misli su rumorile u glavi vrtlarove žene i ona se je već u duhu videla u tamnici. Pri svakem šumu, koj joj je od ceste dopri do vuh, je zadržtala misleća, da već žandari idu po nju, jednom riečju, ona je trpela peklenske muke. Ona se konačno razpravi i legne u postelju, ali siromaska žena nije cielu noć niti oka stisnula.

Čim se je pričelo deniti, bila je žena već u svetešnju opravu oblečena; ona je na svaki način odlučila u Leopoldskron iti i za njezine u naglosti izrečene rieči kralja za odprošćenje prositi. Žena je na svoju prošnju za audienciju kod kralja bila prva primljena.

Kad je došla ura za audienciju te joj se je u predsoblju, gde je čekala, reklo, da stupi u salu, gde kralj već čeka, odpru se vrata iz predsoblja u salu i ona stupi u salu. Zagledavša starca kralja, hiti se pred

ga peljali na dvor, de ga je čakal predsednik sudbenoga stola, koj mu je još jedanput prečitao sud a zatim ga prek da haharu, da naj včini žnjim, kaj je zrečeno. — Poleg odsudjenika je išel svećenik. Zabak je batrivo išel galgam, de je na glas zakričal: Odrpustite mi! Sam je stal pod galge i mirno trpel, da mu je hahar vužinec hitil na šinjak, — da ga obesi. — Za tri minute i trideset sekundi je već bil mrtev.

Oster zakon. V Englezkim već tristo let stoji takov zakon, da svakoga muža, koj obeča ženi ili puci, da ju zeme za ženu, i potlam nezadrži svoju reč, more žena takvoga zatužiti. Sud odsudi takvoga muža i prama njegovomu imetku mora platiti ostavljenoj zaručnici. Ovu priliku zahasnije vnoga žena, koja vadasi na bogate muže, zupelja ga sladkimi rečmi v mrežu, i samo to čaka, da njoj obeča, da ju zeme i kak odstupi od svoje reči, odmah ga zatuži. Osobito bogati muži su podvrženi tomu. Sudec po navadi veliku kaštigu hiti na krivca, proti čemu ne moči appellirati.

Ove dneve se pripetilo, da je jedna žena zatužila jednoga vlastelina već po njegovoj smrti, koj je obeča ženi, da ju zeme za ženu i potlam ju je ostavil. — Sud je odsudil herbe, da imaju ovoj ženi četiri jezere font sterlingov platiti, po naših penzi 96 jezer osemdeset korun. — Jeden englezki pisec veli, da s čim je snažneša, lepša žena, stim više njoj dosudiju. — Ako je žena ne lepa, dapače grda, samo da jako žalosten obraz napravi i globoko si zdihava, već postigne svoj cil.

Vnogi mužkarec si samo zato zeme takovu ženu, kajti se boji suda, koj bi ga vnoigiput mogel na štersku palicu spraviti. I to se pripeti, da vnogi dečko čez leta živi stakovum vu zaruki i nevupa zaruke reztepsi, kaj ga nebi odsudili. Malo da se pripeti, da bi muž ženu, skojum je v zaruki ostavil, nego ju zeme, makar sv zaruči deset—petnajst let trpeli.

Ako bi se slučajno to pripetilo, da bi muž zatužil koju ženu, kojum je stupil v zaruke i koja ga po vremenu ostavila, v takovom slučaju odsudi sud ženu, da mora svojemu zaručniku dva fillere platiti.

Cigani. V Galamboku se pripetilo, da su cigani v kralji v Egved Imbrove stale dva konje, zapregli nje v Szabó Laszlojovu kočju i odpeljali se k Izak Janošu, de su spraznili jeden ormar, odnesli tlačno i 140

njim na koliena te pričme žalostno od plača hliktati. Dobročudni kralj videći njezinu žalost nad počinjenom bedastoćom, stupi do nje te ju na podu klečeću ljubežno digne i joj veli: »Idite draga gospa samo mirno domov, a ja vam od srca rado odpraščam, — em znam, da to iz vas nije zloba, već naglost govorila!»

Vesela i podpuno olahkočena, prime žena kralja za ruke te mu ju kušae, kaj ov i dragovoljno dopusti, te još nekoje zahvalne rieči mucajuća otide iz sale, a kad dojde u hodnik, tam ju je dobrota kraljica na toliko ganula, da su joj se suze na novo spustile te je morala na jednoj klupi malo odpočinuti. Zatim je otišla domov.

Kad pak je nekolike godinah za tim i žena se preselila u viečnost, naredila je prije svoje smrti i sinu strogi nalog dala i svoju želju izrazila, da on to drvo, s kojim je takova uspomena skopčana visoko cieni i poštuje, pak kada će već jednom drvo na toliko ostareti, da niti ploda neće nositi, ne-

korun, nazadnje su pohodili Garai Istvana, de su isto tak pokrali, kaj je bilo za odnesti, gori zmetali na kola i zniknuli. Ve je iščeju zandari. Dobro bi bilo, da bi ove zakadence jenput v red spravili. To je već strašno kaj začinjaju v našoj varmegijuji cigani. To je prava kaštiga za nas, proti koj se već čez leta branimo, ali sve zabada v.

Novi zakon za orsačke škole. Još lani su složili vu orsačkim spravišču jeden zakon za škole, kaj se liče školarine i drugih naplački, koje je do ve svaki otec moral platiti za svojim detetom — zvuc onih, koji su čista siromaki — ako je dete vu orsačku školu hodilo. Vu najveć školah je bila vpejlana školarina tojest svaki otec je moral za svojim detetom 4 korune platiti, zvuc toga 50 fill. za zapis i 30 fill. za učiteljsku penziju. Jesu opet mesta, de se je občina naravnala s orsagom tak, da mesto školarine plati čez leto, rečimo 500—1000 ili 2000 korun, prama tomu kuliko je učiteljov pri dotičnoj školi. Ovo k letu kak se već školsko leto računa od septembra 1-ga 1909-ga leta do — septembra prvoga 1910-ga leta — prestane. Od dojdjučega školskoga leta počemsi nebi nišči plaćal već školarinu — po navadi na leto 4 K. — niti za učiteljsku penziju prepisanih onih 30 fill., kaj su do ve plaćali roditelji samo 50 fill. za zapisek. Nego to mora svaki platiti. Ovi penezi se imaju obrnuti na učiteljsku knjižarnicu i one knjige, koje dijaki i mladići citaju. Ako bi se koj otec ili mati ili tutor branil s tim, da poleg siromaštva nemre za detetom niti za zapisek odrečenih 50 fill. platiti, ovo se ima javiti školskomu odboru, koj pošle izkaz od takovih siromakov kr. školskomu nadzorniku, koj ima pravo to odpustiti. Bez toga se niti jeden nemre rešiti, da nebi plati 50 fill. za zapisek.

Željezna larfa. Blizo Francozkoga morja na malim Jersey potoku se pripetilo sledeći, smešen dogodjaj. — Živi tam jeden Le Roy zvani 60 let star vurar, koj neživi svojum ženum v najlepšoj slogi i ljubavi, kajti žena ima to za falingu, kaj prekoredno rada hodi k sušedom, de se njoj vrti jezik, kak kolovrt, larma, svadi se, čevkeče, brbra tak da njoj pene letiju vun iz vust. — S jednum rečjum vva je — kak veliju — lampa čele občine. Zvuc toga još ima jedno lépo i plemenito svojstvo: jako rada se nalukne v kupicu. — I to je pravo olje na

ka ga samo pusti na mestu, dok se neposuši i neiztrune. Sin je ualag i želju matere si podpuno izvršil.

Drvo je zadnjih godinah bilo već posve suho, pak se je svaki onuda prolaznik, koj je toga liepoga vrta vočnjaka pregledaval, moral čuditi i glavom kimati, kako može vrtlar u tako liepo uredjenom vočnjaku takovu ogromnu posušenu jabuku trpeli, a da ju ciepom druge fine vočke nezamienu.

Medjutim su jesenska i zimska vremena tomu historičkomu drvetu podpisala pašuš. Svrž za svržjum je odpadala dok konačno nije samo goli trček stal — ov je još prije dve godine na svojem mestu stal, medjutim se je i on razpadal, pak se je u njegovom truležu raznovrstna gamad kotila, koja vočnjaku nije bila baš na hasen, stoga je sin pokojne vrtlarice bil primoran i toga poslednjega spomenka na onu dogodovštinu odstraniti dati.

Em. Kollay.

ogenj. — Stopram onda se njoj odpre jezik da se malo nagonjka. — Klepeče onda kak skrebetalu. — Muzu, dakak — je to jako nevgodnu videli i poslušati, i makar je kak god mirne narave, nazadnje i njemu zmenjka strpljivnost i onda si siromak premišljava, tere glavu, na kakov način bi se mogel te ostruge rešiti. Tak dugo si je trl glavu, dok je znašel vračtvo. — Kupil je željezne platine i tak dugo tukel, koval, tenil, obračal sim-tam, dok je ne bila čela stvar spodobna k čaki. Željeznu larfu je skoval. — I da god je pogledal na nju, svigdar su se mu z iskrile oči misleć, uh, kak bu to dobro i lepo za nekoga. — Ran v ovim hipu je došla dimo žena, na kojoj je bilo poznati, da duplik vidi, a debeli nos njoj je cvel, kak katruža. — Komaj je stala na pajnogaj i odmah si je legla. — Le Royu je tuklo srce i misli v sebi: ve ti je tu vreme, včini, kaj koniš. — Opet se mu za svetiju oči, zgrabi za larfu, skoči k ženi i biti njoj na obraz, a odzadi pak fest z dretom skup zljajtri, kaj nebi se doli poškliznula. A zatim se odpravi s veselim srcem zdoma. Žena je mirno dalje spala, samo proti jutru, da se prebudila, se prekoredno prestrašila. Željeznu larfu je imela na glavi. Ovo drugo je išče magadila, nego jedno pero se joj je nikak ne vidlo, koje je vusnice skup tiskalo, — tak da je ne mogla nikak govoriti. To je najstrašneša kaštiga bila za nju. Ručala je kak vol i odbežala vun na vulticu, de je lepu zabavu zrokuvala prekšenoj deci. — Nazadnje su nju susedi oslobodili od kaštige i kak je čutila, da je jezik sloboden, odmah bežala k sudu da zatuži muža, koj se je jako branil, ali zahman, itak je moral jeden font sterling, 24 korune kaštige platiti. — Nego larfu su mu dali nazaj i to ga ve najbolje batrivi, dok opet zmore 24 korune za strof.

Buna v jednim ženskim reštu. Z Graca javiju da su se v lankovitzkim reštu pobunile žene i počele kričati: Gladne smo, pustite nas vun. — A zatim su sve pohiztvo, posudu, obloke spotrle, zdrobile a hranu vun hitale nad obloke na vulticu. — Proti večeru su išli mimo težaki, koji delaju v jednoj rudi. Kak su nje žene zgledale, opet su počale kričati na ves glas: Oslobodite nas, hodte nutri, pelajte nas vun kajti tu jako hudo baratuju snamil! — Večer do devete vure je trpel ov krič, larma, dok je ne la došel Herceg zapovednik zandarški i s žandari napravil red med njimi. — Komaj, kaj su otišli žandari, opet su počele z nova kričati, tak da su se žandari morali nazaj povrnuti. Iztraga je dokazala, da su žene nikakovoga zroka ne imele buniti se, kajti je košta dosti dobra.

Nesrečna žena. Z Soprona javiju, da se tam ne zdavnja zdal Zeidner Keresztély 18 let star čovek i s ženum je vu najlepšoj ljubavi živel. — V isto onoj hiži je stanovala jedna Göll zvana žena. Ove dve žene su se jako rade imele i da god su došle skup i de je bilo kaj treba jednoj ili drugoj posuditi, to je rada dala svaka, kak već to med dobrimi susedi ide. Aprila 2-ga je Zeidnerica preč odbežala k susedi, da njoj posudi malo mašće. Ali suseda je ran onda ne bila doma. — Kajti je ne bilo za čakati, Zeidnerica je išla v kuhnju, odprla ormarčeka, de suseda drži mašće i malo špeha zela vun zlončeka. — V kuhnji su se igrala deca, kojim je žena rekla, da naj poveju materi, da dimo dojde, da je ona odnesla od susede malo mašće i špeha, to vre zutra povrne. — Deca su povedala to

materi, da je dimo došla, ali žena se nad tim tak razsrdila da je prek odbežala k Zeidnerici i počela tam kričati, da je njena suseda tatica. Zeidnerica je na to zela vun z žepa deset korun i hitila pred susedu, da naj si plati stim, kaj joj je dužna. — Ali suseda je dalje kričala. Na to zeme doli iz stene Zeidnerica mužov revolver i zagrozi se susedi, da ako ne otide vun z hize, ona ju strli. — Vu tim hipu skoči k njoj suseda, cukne vun z ruk revolver i odbeži z njim doli na vulicu, da je počela kričati, da ju je Zeidnerica stela strliti Za čas dojde ta jeden redar, koj je išel gori s Göttilicom k Zeidnerici. Kak su došli v hižu strašno, kaj su spazili. Med stolom i vratami je ležala sva v krvi Zeidnerica. Poleg nje je ležal nož, s kojim si je prek prerezala šinjaka, i odmah vumrla.

— **Bogata občina.** Skorom ne za verovati v tak hudim svetu, kak je ve, da se najde tak bogata občina, de je kassa navek puna s penzi. Za Csurog (Bácsbodrogmegye) občinu čitamo, da ima tuliko penez v kassi, da je ove dneve odredila, da svim občanom splati potrošek i putnu porciju z občinske kasse. — Zvun toga je dala trim občinam dvajsti jezer korun na pomoč.

— **Strašil se boja.** V Nagyváradu se je Máté Kalman, kalauz tak prestrašil boja, da si je odrezal ruku, samo da ga nepotegnju nutri. Stežkum ranum su ga odnesli v špital i s jednim putem podigli proti njemu iztragu.

Gabona árák. — Clena žitka.

mmázsa	1 m-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	25 00 —
Rozs	Hz	17 00 —
Arpa	Ječmen	15 00 —
Zab	Zob	16 00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	15 40 —
Fehér bab uj	Grah beli	16 00 —
Sárga bab	' žuti	14 50 —
Vegyes bab	' zmesan	14 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20 00 —
Lenmag	Len	22 00 —
Tökmag	Koščice	25 00 —
Bükköny	Grahorka	24 00 —

Császárfürdő Budapest. - Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmassrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással rendelkeznek az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlégi-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

AZ IGAZGATÓSÁG.

602 1-16

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat

ezennel közhirrre teszi, miszerint

heti befizetéses betét és előleg- üzletágának VI. csoportját

1909. május hó 5-ére eső szerdán nyitja meg.

Ezen csoport — mint az eddigiek is — 156 hétre (3 évre) terjed; minden 1 koronás befizetés után a 156 hét leteltével illetve befizetésével 165 korona térítettik vissza. — Előlegképen minden 1 koronás befizető 165 koronát vehet igénybe heti 12 fillér vagyis 6.24% kamat fizetése mellett. Feltételei tehát különösen az előlegeket igénybevevők részére előnyösebbek, mint bármely hasonló alapon szervezett évtársulat feltételei — még a fővárosi előkelő intézeteket sem kivéve.

Jelentkezéseket akár szóbelileg, akár írásbelileg már most elfogad az intézet. Vidéki befizetők részére portómentes befizetési lapokat bocsát rendelkezésére.

996 1-3

1057/1909

Pályázati hirdetés.

CSÁKTORNAYA NAGYKÖZSÉG-nél folyó évi május 1-ső napjától

egy rendőri állás

betöltendő lévén, felhivatnak mindazon katonai szolgálatban állott egyének, akik azt elnyerni óhajtják, hogy sajátkezüleg irt és okmányolt kérvényüket alulírt előjárásnál folyó hó 24. napjáig benyújtani el ne mulasszák.

Javadalom: 840 korona évi fizetés, havi utólagos részletekben és természetben egyenruha.

A felfogadás 1. évi április hó 24-én délután 3 órakor fog a község háza tanácsstermében megejteni, ahol is a személyes megjelenés kívántatik.

Az alkalmazandó egyén, csakis félévi sikeres próbaszolgálat után végezesítettik.

Csáktornya, 1909. április 1-én.

998 1-1

Dénes Béla

jegyző.

Petrics Ignác

bíró.

Alulírott ezennel közhirrre teszem, hogy szabad kézből eladom Kollarics Rózának Viziszentgyörgyön a körjegyzői iroda mellett (második ház) fekvő birtokát. A 3 holdas birtok, erdő, szántóföld, gyümölcsös, a főút melletti lakóház, ólak és istállóból áll.

A venni szándékozók alulírott nálam bővebb felvilágosítást szerezhetnek.

Kollarics Mátyás

Csáktornyán

Házszám 409.

Ovdje podpisani dajem na znanje da prodajem iz svoje lastovite ruke stojeći grunt kod Viziszentgyörgya pod kancelarijom druga hiza (Kollarics Rosina hiza), grunt stoji iz tri mekotah, na šterim je: šuma, oranu zemlja, sadovnjak, kotci, štala i kre glavne ceste stojeća hiza.

Tko bi hotel kupiti, nek se javi pri podpisanoju.

Kollarics Mátyás

u Csáktornya

Hižni broj 409.

601 1-1

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

Pótlás

egy régióknak bizonyult háziázer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szorok bizonyult kísérletynél, edzésél és meghűtésnél, bedőreslésköppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamistványok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csak olyan üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és üvegezőlővén minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Tűzfűk József gyógyszeráránál, Budapest. DE Richter gyógyszerárta az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi sevétküldés.

Szőlő-oltvány

és vesezőrői NAGY KÉPES ÁRJEJZÉKEMET ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki eladni nem akar, mert csak hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökerez oltványokból, amerikai és európai sima és gyökerez vesezőkből, a világhírű Delaware-ből 1/4 millió készlet.

Olcsó és pontos kiszolgálás.

Cím:

Szücs Sándor Fia, szőlőtelepe

BIHARDIÓSZÉK. 846 24-26

Steckenpferd- Liliumtejszappan

Legenyhebb szappan arcbőrre és szeplő ellen jó hatással.

Mindenütt kapható!

960 8-40

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesezőeladási hirdetőmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium 6060/1936. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökerez

Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvesző, valamint ugyanily anyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és osemegé faj

gyökerez fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökerez vesezők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

**Badacsonyi vidéki Szőlőtelep kezelősége,
Capolca, (a Balaton mellett.)**

866 25-26

Szőlőoltvány I

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökertő száza	20 K
Gyökerez fásoltvány ezre	180 K
" szépséghibával "	90 K
" zöldoltvány "	160 K
Sima "	90 K
Gyök. riparia portalis vastag "	32 K
" 2 éves "	40 K
Sima riparia portalis "	18 K
" vékony "	8 K
Gyökerez hazai nemes vesező "	30 K
Sima "	10 K

40 lejjel-b fajtban, teljes jóállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — **Árjegyzék ingyen.** Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyónye. — Hegyi borok eladása.

Borárok:

Gyöngyösi siller	HI. 32 K
Visontai	" 36 K
Gyöngyösi fehér asztali	" 34 K
" pecsenye	" 38 K
Visontai Rizling	" 44 K
" Muskotály	" 70 K
" vörös bikavér	" 70 K

Székely I. József

Gyöngyös,

Szent Urbán templom,

007 5-8

Keil-Lakk

legkitünőbb mázólo szer puha padló számára.

987 3-6

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fillér.

Keil-féle aranyfénymáz képkereteknek 40 fillér.

Keil-féle szalmakalapfesték minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipő krém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyán. — Korvát A. Varazsdon.

Törvényesen védve.

„Kangya-sóbszesz”

Törvényesen védve.

Legjobb fájdalomcsillapító, kitűnő, nélkülözhetetlen háziszor bedörzsölésre. nagy üveg ára 1 K. 50 fill.

867 24-52

Kis üveg ára 80 fill.

Kapható: Csáktornyán a gyógyszerertárban és az egyedüli készítőnél:

Szücs Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom
Zalamegye. (Számos elismerő levél).

Tantermekben, üzleti helyiségekben, kávéházakban és vendéglőkben

nincs többé por, ha az amerikai padló olajat használja.

Kapható: Gráner Testvéreknél Csáktornyán.

Együtt ajánlanak: padlófestéket (Linoleum) háromféle barna színben és parketpadló fénymázt.

Hirdetéseket

felvesz
e lap kiadó-
hivatala.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT
MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HÖLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEJZÉK INGYEN

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Ön nem barátja a fűszakító és károgó, lármas zenének, a mely az Ön hallási szervezetét sérti és a szomszédságot bosszantja, és ez lesz oka annak, hogy még ez ideig nem vett magának egy olcsó beszélőgépet, mert amit Ön venni óhajtana, az bizonyára olyan olcsó legyen, mely úgy művezi, valamint zenei ízlésének megfeleljen és élvezetet nyújtson, a melynek előadásából családja zeneképességét fejlesztheti; az ilyen beszélőgép csakis a Pathefon, amely a legnagyobb rekordot érte el a hang visszaadásában és mint házi hangszer magas színvonalon áll. Különös előnye, melyre szíves figyelmét felhívjuk, hogy tű nélkül játszik. A mi műsorunk 20.000 számot tartalmaz összeállítva első énekesek, valamint összes bel- és külföldi zenekarok számaiból, melyet beszélőgépeink minden recsegés és károgás nélkül kellemesen, fülbemászóan előadnak. Hanglemezeink 1000-szeri használatnak is ellenállnak, tehát csak hogy nem tönkretételének. Az előadáshoz egy saphiert használunk, a melyet cserélni soha sem kell. Jegyzékeinkkel szívesen szolgálunk, valamint megnevezük Önnek előírt helyeinket.

PATHÉ FRÈRES

Beszélőgéposztály:
WIEN, I., GRABEN 15. | oz.

BERLIN MOSZKVA BARCELONA MEXIKO AMSTERDAM ODESZA BUENES-AYRES CALCUTTA
LONDON PÉTERVÁR BRÜSSFL SHANGHAI LISBONE MILANO NEW-YORK SYDNEY

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐMŰSZERLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL

ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINT HETŐK.

ELŐRENEDŐ SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Több, födeles KOCSI
olesón eladó vagy kicserélendő.
Egy pár lószerszám is eladó.

Paksicza Flórián
kovácsmesternél
993 2-8
Csáktornya, Rákóczi-utca.

„M-i-i-t? — „Papa megengedte! Miaz' valódi Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

973 24-26

STOCK - COGNAC MEDICINAL
szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.

Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. 856 25-52

Kapható minden jobb üzletben.

Kiadó üzlethelyiség és lakás.
Csáktornyán, a Petöfi-utcában egy
üzlethelyiség
és mellette levő lakás (szoba, konyha, éléskamra) f. évi április hó 15-től kiadandó.
Bővebbet a tulajdonosnál:
Szotsics Mihály, Csáktornya.
990 2-2

Globin
czípőtisztítószer
legszebb

FIGYELEM! Sok értéktelen után-
szoktak ajánlani.

**fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.**

Kérjünk mindenütt határozottan
GLOBINT Fritz Schulz Jun. r.-t.-tól.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kegyelű arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcbőrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért, (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra bír, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és arc minden tisztátlanosága (szepöl, májfolt, kiütések stb.) ellen pártatlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s éppen azért, mert a titkát soha senkire nem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg gondosabb, tehát hatása is ögtóni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kegyelűni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépségére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépségőrző a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepölőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrrázkát, mitesszert, arc- és kéz-vörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellett a Margit-Crém teljesen ártalmatlan.

Ara : kis tégely s korona, nagy tégely s korona, Margit-zappan 70 fillér és Margit poudert (fehér rózsza és crème színben) s korona so fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerüzében, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Kapható: 506 1—8

Csáktornyan PETHŐ JENŐ gyógyszerüzében.

rét 191 □ öl területű 24 K. becsáron az u. o. 335 szben l. 154/a hrsz. a rét 213 □ öl 503 hrsz. rét 162 □ öl, 506/a hrsz. kert 622 □ öl 243/a hrsz. szántóföld 721. □ öl 364 K. becsáron Felsőkirályfalva közegházánál

1909. évi május hó 3 napján d. u. 3 órákor

A VII. hegykerületi 178 tben 381 hrsz. gyümölcsös és szőlő 1300 □ öl területű ingatlanok ugyanannak nevéen álló 1/4-ed része 20 K 70 f. becsárban a VII. Hegykerület községházánál

1909. évi május hó 4-ik napján d. e. 10 órákor

Zakál Henrik csáktornyai ügyv. v. h. közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitled becsár, melynek felénél alacsonyabb áron a felsőkirályfalvi 3 sztkvben 4 hrsz. ingatlan és a VII. hegyker. 178. sztkvben 381 hrsz. ingatlan jutalék és melynek kétharmadánál alacsonyabb áron a többi ingatlan el nem adható.

Árverezni száradékozók tartoznak a becsár 10 % -át vagyis 1 kor, 17 fill. 2 kor. 45 fill. 40 kor. 16 kor. 70 fill. 10 kor. 60 fill. 3 kor, 80 fill. 18 kor. 70 fill. 2 kor. 40 fill. 36 kor. 40 fill. 2 kor. 7 fill. készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság Csáktornya, 1909. január 23.

Grammofontulajdonosok

LEMEZEIKET LEGELŐNYÖSEBBEN VÁLTOZTATHATJÁK

a Grammofonhanglemezek központi kicserélési telepénél

BUDAPEST, VII., Dohány-utca 30. — Prospectus és lemez-jegyzék 506 1—6

INGYEN.

10.000 új zene- és énekfelvételek. Magyar, tót, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, ruthen, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb.

Elsőrendű hanglemezek 1 kor.-tól 4 kor.-ig kaphatók

Külön osztály használt grammofonokból és lemezekből.

Meghívó.

A Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság Perlakon

1909. április hó 25-én délután 2 órákor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

a társaság tisztelt részvényesei meghivatnak.

Tárgysorozat :

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 részvényes választása.
2. Az igazgatóság javaslata a részvénytőke felemelése tárgyában.

Kelt PERLAKON, 1909. április hó 6-án.

1092/tk. 909. I. Árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróság közhírré teszi, hogy Zakál Henrik csáktornyai lakos mint néhai Vutsák Miksáné sz. Zagurszky Amália követeléseinek behajtására kirendelt ügygondnok végrehajlatónak Matosa Mihály és neje Golubics Erzsébet felsőkirályfalvi lakos, végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében az árverés az 1881. LX. t.-c. 144. 146 176 §§-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajlatónak 402 kor. 977. hátralékos tőke, ennek 1908. évi június 24-től járó 8 % kamatai 17 kor. 70 fill.-ben megállapított elsőző árverés kérelmi, valamint 14 kor. 30 fill. újabb árverés, kérelmi költségekből álló követelése kielégítése végett a nagykanizsai kir. tszék és a csáktornyai kir. bíróság területéhez tartozó a murasiklósi 259 sz. tkvben 549/b hrsz. szántóföld 1 hs. területű Matosa Mihály nevéen álló 1/4-ad része 11 K. 75 f. becsáron a murasiklósi 379 sztkvben 418 hrsz. szántóföld 1184 négyz. öl területű ugyanannak nevéen álló 1/4-ed rész 24 K. 50 f. becsárou Murasiklósi községházánál

1909. évi május hó 3 napján d. e. 10 órákor

A felsőkirályfalvi 3 sztkvben 4 hrsz. 39 nép sorsz. ház udvarral 188 □ öl területű a hozzá tartozó aránylagos legelő és erdő illetőséggel 400 K. becsáron a felsőkirályfalvi 103 sztkvben 243/b hrsz. szántóföld 721 □ öl területű 160 K. becsáron a felsőkirályfalvi 126 sz. tkvben 3/a hrsz. gyümölcsös kert 48 □ öl területű ugyanannak nevéen álló fele része 7 K. becsáron az u. o. 63 sztkvben 293 hrsz. ingatlanból 1330 □ öl területét ugyanannak nevéen álló 1/4-ad része 106 K. becsáron, a felsőkirályfalvi 276 sztkvben 292 kor. szántóföld 316 □ öl területű 38 K. becsáron az u. o. 329 szben l. 503/b hrsz. rét 162 □ öl 506/b hrsz. kert 623 □ öl területű 180 K. becsáron az u. o. 322 sztkvben 3/b. hrsz. gyümölcsös 47 □ öl területű ugyanannak nevéen álló fele részére 7 K. becsáron az u. o. 332 sztkvben 144 hrsz.

